

Jeugd & Samenleving

Uw contact F. van Dalfsen
T 06 50 25 42 62
f.van.dalfsen@amstelveen.nl

De leden van de gemeenteraad

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum
van deze brief

Datum 5 november 2015

Betreft Dossier RTV Amstelveen

Geachte leden van de raad,

In de afgelopen maanden is het dossier RTV Amstelveen (RTVA) verschillende keren in de gemeenteraad ter sprake gekomen. Met deze brief informeer ik u over de ontwikkelingen binnen het dossier RTVA. Vandaag, donderdag 5 november 2015, heb ik over dat onderwerp ook een gesprek met het bestuur van RTVA gevoerd over:

1. De uitkomsten van de door ons ingestelde onderzoeken naar RTVA;
2. De afspraken die het college van B&W met RTVA maakt n.a.v. die onderzoeken.

Situatieschets RTVA

RTVA fungeert binnen de gemeente Amstelveen als de lokale omroep. Het commissariaat van de Media heeft RTVA op 24 augustus 2014 als lokale omroep aangewezen. Deze aanwijzing loopt tot 24 augustus 2019. De aanwijzing volgt op een positieve voordracht door de gemeenteraad.

Financieel gaat het niet goed met RTVA. De organisatie maakt verlies en krijgt het huishoudboekje niet structureel op orde. Op dit moment heeft RTVA een huurachterstand bij de gemeente van ongeveer € 22.000,-. In het voorjaar van 2015 vroeg RTVA aan de gemeente € 170.000,- euro extra subsidie. Op 21 september 2015 volgde een aanvraag voor € 25.000,- extra subsidie. Beide verzoeken zijn door het College van B&W afgewezen.

Uitkomsten onderzoeken

In reactie op de subsidieaanvraag uit het voorjaar van € 170.000,- heeft het college aangeboden 2 onderzoeken uit te voeren naar de professionalisering van de omroep. Er is een kijk- en luisteronderzoek uitgevoerd (KLO) naar het bereik van en de waardering voor RTVA. Ook is er een expert-onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden voor versterking van RTVA. Deze onderzoeken zijn afgerond. Een uitgebreide samenvatting treft u aan in de bijlage. Op hoofdlijnen zijn de conclusies als volgt:

- KLO: bereik van en waardering voor programmering van RTVA is beperkt. Onder ouderen een substantieel grotere kijkersdichtheid dan onder jongeren. Radio is een marginaal bijproduct. Geen weerstand onder inwoners tegen regionalisering van omroep.

- Van der Zwam: RTVA heeft structureel te weinig middelen om goed te functioneren als lokale omroep gegeven de ambities en het aanbod van de omroep. RTVA nu failliet laten gaan zou een substantieel verlies zijn in materiële zin, in relationele zin en in opgebouwde ervaring. Elke nieuwe partij zal tegen dezelfde vraagstukken aanlopen. Belangrijkste punt is dat er onvoldoende beeld is bij gemeente en gemeenschap over wát het nut en de noodzaak (kunnen) zijn van de lokale omroep. Hij adviseert dit gesprek te voeren.

De twee rapporten staan met elkaar op gespannen voet qua waardering voor RTVA. Van der Zwam is vanuit een perspectief op de beschikbare middelen positief over wat RTVA weet te realiseren. Het KLO onderzoek, dat kijkt vanuit het perspectief van de eindgebruikers, toont een meer kritisch beeld. Waardering voor en bereik van RTVA zijn beperkt.

Interpretatie onderzoeken door het college van B&W

Gegeven de uitkomsten van het KLO, waaronder het beperkte bereik van RTVA en de beperkte waardering van kijkers, ziet het college geen aanleiding haar standpunt over extra financiering te wijzigen. Het college hecht aan een goede balans tussen het bereik van de zender en de waardering daarvoor onder de gemeenschap enerzijds en de ingezette financiële middelen anderzijds. Daarom zal het college geen extra financiële middelen over 2015 ter beschikking stellen.

Het college neemt ook kennis van de uitkomsten van het onderzoek van Erik van der Zwam. Hij constateert dat de lokale omroep, gegeven de ambities, niet toe kan met de huidige financiële middelen. Het college ziet in die conclusie onvoldoende aanleiding om de huidige financiering, die al substantieel hoger is dan de landelijke financieringsnorm (zie hieronder), te verhogen, gezien het beperkte bereik en de waardering voor de zender. Dit standpunt wordt versterkt door het feit dat extra investeringen in RTVA ten koste zouden moeten gaan van de bijdrage aan andere initiatieven of instellingen. Het college is niet bereid deze consequentie te nemen.

Het college onderkent wel de noodzaak om het gesprek te voeren over wat het passende ambitieniveau van de lokale omroep is. Alleen zo kan op de lange termijn een duurzame lokale omroep ontstaan die voldoet aan de behoefte van de gemeenschap en opereert binnen de financiële kaders die de gemeente ter beschikking heeft.

Bestuurlijk gesprek met RTVA

De rapporten en de interpretatie van het college zijn aanleiding geweest om met het bestuur van RTVA in gesprek te gaan. Daarbij hebben wij de onderzoeken gedeeld, onze interpretatie daarvan gegeven en hebben wij aangegeven welke vervolgstappen wij van RTVA verwachten. Het college vraagt, gegeven de eerder gemaakte afspraken, van RTVA om voor 30-11-2015 te komen met:

- Een voorstel voor het inlopen van de opgelopen huurachterstand (ongeveer € 22.000,-) per uiterlijk 1-7-2016;
- Een plan met een sluitende exploitatiebegroting voor 2016 op basis waarvan RTVA voor 2016 subsidie/bekostiging aanvraagt. In het plan geeft RTVA aan wat zij, gegeven de bestaande financiële kaders, aan lokaal media aanbod kan realiseren.

Als RTVA de datum van 30-11-2015 haalt, vormen de plannen van RTVA input voor een gesprek tussen het college en RTVA over de samenwerking tussen RTVA en de gemeente Amstelveen voor 2016. Het college van B&W zal daarin de afweging maken of voor 2016 sprake is van voldoende balans tussen de gevraagde investering en de geleverde kwaliteit / het gerealiseerde media aanbod. Als RTVA de datum van 30-11-2015 niet haalt, of de plannen zijn niet van het gewenste niveau, dan is een serieuze optie voor het college van B&W per direct over te gaan tot incasso van de huurpenningen.

Ter toelichting

Financiering RTVA door gemeente Amstelveen

RTVA wordt, naar aanleiding van subsidieaanvragen van RTVA, de afgelopen 7 jaar via sub-

sidie gesteund door de gemeente Amstelveen. De subsidie bestaat sinds 2012 uit twee componenten:

- De bekostigingsindicatie was in 2012 € 1,30 per wooneenheid. De bekostigingsindicatie is bepaald op basis van de aan het gemeentefonds toegekende budgetten voor lokale omroepen. De bekostigingsindicatie staat als gevolg van krimp van het gemeentefonds anno 2015 op € 1,14 per huishouden. Het college van de gemeente Amstelveen hanteert nog steeds € 1,30,- als normbedrag in de berekening van haar subsidie. Voor Amstelveen komt dit neer op een bekostigingsbedrag van € 57.000,- per jaar.
N.B.: dit bedrag is een indicatie waarmee het ministerie de verwachting uitspreekt dat de lokale omroep voor dit normbedrag bekostigd zou moeten kunnen worden. De indicatie is geen (wettelijke) verplichting en een gemeente kan hier beargumenteerd van afwijken.
- Sinds 2012 heeft het college er voor gekozen € 25.000,- aanvullend per jaar te subsidiëren.
- Daarmee kent het college op dit moment jaarlijks € 32.000,- meer dan het normbedrag toe aan RTVA (= 56% meer). Namelijk, uitgaande van de huidige norm zou de normbekostiging € 50.000,- zijn en zou de jaarlijkse 'extra subsidie' van € 25.000,- wegvallen.

Claim bekostiging vs. subsidiëring

Op 29 oktober 2015 heeft RTVA naar buiten gebracht dat zij van mening is dat de financiering vanuit gemeente zou moeten lopen via bekostiging i.p.v. subsidie. Tegelijkertijd stelde zij dat de gemeente (in casu het College van B&W) met de huidige financieringsconstructie de wet breekt. In de mediawet van 2010 wordt inderdaad gesproken over bekostiging. Er is nergens eenduidig gedefinieerd wat bekostiging is. Indien RTVA voor 2016 een verzoek tot bekostiging indient in plaats van een subsidieverzoek, dan zal de gemeente deze formulering volgen.

Tegelijkertijd is het college van mening dat zij de mediawet naleeft. Zo blijkt uit diverse beleidsduidingen vanuit ministerie van OC&W, VNG en OLON overduidelijk dat bekostiging geen open-einde regeling is en de bekostiging niet achteraf plaatsvindt tegen gemaakte kosten. Er is sprake van een cyclus (zeer vergelijkbaar aan subsidieverstrekking) van indienen van begroting, gezamenlijk afspraken maken over verhouding kwaliteit en kosten en op basis van die afspraken de operatie van een lokaal omroepstation bekostigen door middel van voorfinanciering.

Ook diverse juridische geschillen tussen gemeenten en lokale omroepen op dit punt elders in Nederland geven het college het vertrouwen dat haar interpretatie van de mediawet de juiste is. Nog nergens heeft een omroep die vergelijkbare verzoeken deed met de claim van RTVA (dat zij recht zou hebben op extra financiële middelen boven de bekostigingsnorm) gelijk gekregen in een juridische procedure.

Centraal in de bekostigingsdiscussie staat het begrip lokaal toereikend media-aanbod. De bekostigingsplicht 'verplicht' de gemeente om de realisatie van een lokaal toereikend media-aanbod te bekostigen. Het college constateert, zoals benoemd naar aanleiding van de twee uitgevoerde onderzoeken, de noodzaak om de ambitie ten aanzien van de lokale omroep scherper in te vullen. Daartoe doet het college de hierboven beschreven verzoeken aan RTVA.

Met vriendelijke groet,

Maaike Veening, wethouder Cultuur

Bijlage 1: samenvatting rapporten

Advies Kijk en Luister Onderzoek – uitgevoerd door Onderzoek, Informatie en Statistiek (onderzoeksbureau gemeente Amsterdam)

Onderzoek naar de bekendheid en bereik van en waardering voor RTVA. 591 respondenten, online en offline. Belangrijkste uitkomsten:

- 7 op de 10 inwoners kennen tv-zender RTVA (onder jongeren onder de 30 45%, onder ouderen boven 50 80%)
- 48% van de inwoners kijkt (wel eens) naar RTVA, 16% minimaal 1 keer per week (vooral 's avonds)
- 15% kent de website, 2% kijkt wekelijks. 41% kijkt liever op tv, 28% liever op internet.
- 19% kent de radiozender, 5% luistert
- Gemiddelde waardering van 5,3. Nieuws is meest bekende programma (76% kent dat). Uitzending gemeenteraad is het minst bekend (34%). Krijgt ook laagste waardering: 16% vindt het een goed programma. 24% van de kijkers vindt het nieuws goed.
- 15% vindt de programmering compleet. 29% mist iets in de programmering.
- 60% geeft aan het belangrijk te vinden van lokaal nieuws op de hoogte te blijven. 10% vindt dit onbelangrijk (onder de dertig zijn deze percentages respectievelijk 29% om 39%).
- RTVA is voor 28% belangrijk in het volgen van lokaal nieuws. 72% doet dit via Amstelveen dichtbij. Ook AT5 (45%) en RTV NH (34%) zijn voor inwoners belangrijk(er).
- 4% heeft bezwaar tegen een regionale omroep, om inhoudelijke redenen (te weinig Amstelveen nieuws).
- Associaties van ondervraagden zijn:
 - 51% neutraal
 - 31% negatief (oubollig, saai)
 - 4% positief (eigen zender)
 - 13%: geen mening
- Hoe meer mensen naar RTVA kijken, hoe positiever ze zijn (in associaties en in waardering)

Expertmatig onderzoek Erik van der Zwam naar structurele vraagstukken RTVA

- Media-aanbod van lokaal nieuws in Amstelveen is schraal
- Het pakket aan nieuws (dagelijks journaal, goed functionerende website, radio, social media) dat RTVA realiseert is verbazingwekkend gezien beschikbare middelen
- Bezetting in organisatie kent zeer wankele basis
 - Bestuur te dicht op uitvoering
 - Één betaalde kracht
- Kwaliteit journalistiek staat onder druk máár journaal is kwalitatief redelijk.
 - Hoofdredacteur geen journalistieke ervaring
 - Voorzitter te dicht op journalistieke uitvoering
- Radio is 'stiefkind'. Bereikcijfers laag, geen samenhang met nieuws, vooral 'hobbyproject'.
- Totale omvang inkomsten: € 140.475,- per jaar
 - Niet genoeg voor kwalitatief goede zender.
 - Vaste lasten groot deel van kosten
- Leidt tot veel problemen. Meest pregnante:
 - Structurele geldproblemen – van de omvang begroting is 'geen fatsoenlijke lokale omroep te draaien'
 - Continuïteit van programmering onder druk
 - Toezicht en uitvoering te dicht op elkaar (geen goede checks en balances)
 - Grote afhankelijkheid van technicus, die naar verwachting na één jaar zal uitstromen
 - Radioapparatuur ernstig aan vernieuwing toe – geen budget
- Discussie over nut, noodzaak van RTVA is nooit gevoerd in politiek, bestuur, ambtenarij en lokale stakeholders
- Vraag die van der Zwam signaleert: Wat willen politiek en bestuur van A'veen van een lokale omroep in de maatschappelijke context? Kan A'veen zonder een basis media-voorziening?
 - Afgeleide vraag is wat dat dan mag kosten
 - Die vraag is nooit gesteld, omdat € 1,30,- per huishouden als een soort geautomatiseerde stelregel wordt gehanteerd
- Voor huidige budget mag verwacht worden:
 - Radio met nieuwsbulletins
 - Een beetje internet met wat nieuwsteksten en een enkele foto
 - Televisie, internet videonieuws vallen dan weg
 - Geen redelijke nieuwvoorziening – geld weggooien in een in opbouw zijnde lokaal televisie en internetstation
- Alternatieven volgens van der Zwam voor toekomst RTVA
 - RTVA failliet laten gaan
 - Opent pad voor nieuwe partijen. Bij toewijzing zendmachtiging door commissariaat voor de media zal Amstelveen moeten bekostigen. En die omroep zal tegen zelfde problematiek aanlopen: onvoldoende financiering
 - Desinvesteringen op reclame-inkomsten, apparatuur

- Op laten gaan in bijv. AT5 of RTVNH of voor € 82.000,- inkopen bij AT5 of RTVNH.
 - Vraag is of die voor dat geld kunnen leveren wat je wilt. Onderzoeker betwijfeld dat sterk
 - Zullen niet de status hebben van lokale zender (bij inkoop), dus dan opent dat weg voor andere lokale zenders. Risico op dubbel uitgeven: én aan AT5/RTVNH én aan nieuwe lokale zender
 - Commissariaat van de Media toetst deze oplossing uiteindelijk (buiten directe beslissingsbevoegdheid)
- PPS samenwerking met Amstelveenz
 - Mogelijk ingewikkeld qua doelstellingen (winstbejag vs. publieke dienstverlening in één zender lastig combineren)
 - Interesse Amstelveenz is onbekend
- Samenwerking met Dichtbij Amstelland
 - Is eigendom van Telegraaf en zou RTVA volledig overvleugelen. Onwenselijke constructie
- Streekomroep
 - OLON (koepel lokale omroepen) en VNG hebben aangegeven per 2017 naar regionale/streek omroepen te streven met minimale 100.000 tot 500.000 inwoners als afzetgebied
 - Basisbegroting zou € 500.000,- moeten zijn, volgens convenant
 - Ook in regionale fusie ideeën is dat gezien het inliggende aantal huishoudens moeilijk realiseerbaar
 - Voor streekomroep Aalsmeer, Uithoorn en Ouder-Amstel samen met Amstelveen valt veel te zeggen (zowel qua streek als qua bestaande contacten)
 - Er liggen slimme mogelijkheden in combineren radiokracht vanuit de overige drie gemeenten en televisiekracht van RTVA
- Minimale basis voor RTVA
 - Met huidige aanbod en vaste lasten is de minimale financiële behoefte met versterking van de organisatie € 222.500,- op jaarbasis.
 - € 100.000,- vaste lasten
 - € 90.000,- personeel
 - € 20.000,- investeringen apparatuur
 - € 12.500,- stagevergoedingen
 - Inkomsten (€ 57.500,- per jaar) zullen niet snel stijgen:
 - Maakt totale financiële injectie van gemeente € 165.000,- per jaar. Dit betekent dat de huidige subsidie verdubbeld zou moeten worden
- Belangrijkste advies
 - Herijk de maatschappelijke positie en relevantie van de lokale omroep in Amstelveen met politiek, bestuur en stakeholders
 - Doe dat in de context van de te realiseren streekomroep
 - RTVA lijkt nog steeds beste startpunt om daarmee te beginnen